

REPUBLIKA HRVATSKA
VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

P. Z. br. _____

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, prosinac 2010.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O
IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbama članka 45. Ustava Republike Hrvatske.

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU
UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ DONOŠENJA
ZAKONA PROISTEĆI**

Izbori za zastupnike uređeni su Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, broj 116/99, 53/03, 44/06 i 19/07).

Promjene Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 76/10) uvjetuju izmjene Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor u dijelu koji se odnosi na biračko pravo i na broj zastupnika koji biraju hrvatski državljani bez prebivališta u Republici Hrvatskoj.

Ustavom se utvrđuje da birači bez prebivališta u Republici Hrvatskoj imaju pravo izabrati tri zastupnika a biračko pravo ostvaruju na biračkim mjestima u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u stranoj državi u kojoj prebivaju. Birači s prebivalištem u Republici Hrvatskoj koji se u doba izbora zateknu izvan njezinih granica, mogu glasovati u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u stranoj državi u kojoj se nalaze.

Donošenje Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine“, broj 80/10) također ima za posljedicu izmjenu Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Ustavnim zakonom o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina propisano je da se nacionalnim manjinama koje na dan njegova stupanja na snagu u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5% stanovnika jamči najmanje tri zastupnička mjesta na temelju općega biračkog prava. Nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5% stanovnika, pored općeg biračkog prava, na osnovi posebnoga biračkog prava imaju pravo izabrati pet zastupnika pripadnika nacionalnih manjina.

Nacionalna manjina koja na dan stupanja na snagu Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluje s više od 1,5 % stanovnika je srpska nacionalna manjina, koja svoju zastupljenost u Hrvatskom saboru ostvaruje na temelju općega biračkog prava na stranačkim kandidacijskim listama te manjine ili kandidacijskim listama koje predlažu birači te manjine u izbornim jedinicama na području Republike Hrvatske.

Stoga se izmjene i dopune Zakona odnose na izbor zastupnika pripadnika nacionalnih manjina i na određivanje zajamčenih zastupničkih mjesta u

slučaju da kandidacijske liste srpske nacionalne manjine nisu ostvarile tri zajamčena zastupnička mjesta na temelju utvrđenih rezultata izbora.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba ovog Zakona ne zahtijeva osiguranje dodatnih sredstava u državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG DA SE OVAJ ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Promjene Ustava Republike Hrvatske i Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina uvjetuju izmjenu Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor. Ustavnim zakonom za provedbu Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 121/10) u članku 5. propisano je da će se zakoni kojima se uređuje izbor zastupnika u Hrvatski sabor donijeti najkasnije godinu dana prije održavanja redovnih izbora za zastupnike Hrvatskog sabora. S obzirom na obvezu propisanu člankom 5. Ustavnog zakona za provedbu Ustava Republike Hrvatske i potrebu primjene usklađenih zakonskih odredbi u predstojećim parlamentarnim izborima, predlaže se da se Zakon donese po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR S OBRAZLOŽENJEM

Prilaže se tekst Konačnog prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor s obrazloženjem.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (Narodne novine 116/99, 53/03, 44/06 i 19/07), u članku 4. dodaje se novi stavak 2. koji glasi:

„Birači, pripadnici nacionalnih manjina koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5 % stanovnika, pored općeg biračkog prava imaju i posebno biračko pravo u izborima zastupnika u Sabor.“

Dosadašnji stavak 2. postaje stavak 3.

Članak 2.

Članak 6. mijenja se i glasi:

„Izbori se provode na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske i u sjedištima diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske u stranoj državi.“

Članak 3.

U članku 7. stavak. 3. mijenja se i glasi:

„Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se izvan njezinih granica glasuju u sjedištu diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske za zastupnike izborne jedinice prema svom prebivalištu na području Republike Hrvatske.“

Članak 4.

Članak 8. mijenja se i glasi:

„Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj imaju pravo na zastupljenost u Saboru i biraju tri zastupnika na temelju kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici.“

Članak 5.

U članku 16. stavak 2 mijenja se i glasi:

„Nacionalnim manjinama koje na dan stupanja na snagu Ustavnog zakona o izmjenama i dopunama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine”, broj 80/2010), u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s više od 1,5 % stanovnika jamči se najmanje tri zastupnička mjesta pripadnika te nacionalne manjine u Saboru.”

Iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„Nacionalna manjina iz stavka 2. ovog članka je srpska nacionalna manjina, koja svoju zastupljenost ostvaruje na temelju općega biračkog prava na stranačkim kandidacijskim listama te manjine ili kandidacijskim listama koje predlažu birači te manjine u izbornim jedinicama na području Republike Hrvatske.”

Članak 6.

U članku 17. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5 % stanovnika, biraju pet zastupnika pripadnika nacionalnih manjina u posebnoj izbornoj jedinici koju čini cjelokupno područje Republike Hrvatske.“

U stavku 7. istog članka iza riječi „stavka“ briše se „1.“.

Članak 7.

U članku 18. stavak 1. mijenja se i glasi:

„Pravo predlaganja kandidata za zastupnike nacionalnih manjina i njihovih zamjenika imaju političke stranke i birači nacionalnih manjina koje biraju zastupnika.“

Članak 8.

U članku 27. stavku 1. riječi „ili udruge nacionalnih manjina” brišu se.

Članak 9.

U članku 38. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Političke stranke i birači srpske nacionalne manjine svoje kandidacijske liste predlažu u svih deset izbornih jedinica s istim kandidatima na kandidacijskoj listi.”

Članak 10.

Iza članka 40. dodaje se novi članak 40.a koji glasi:

„Ako kandidacijske liste srpske nacionalne manjine nisu dobile tri zastupnička mjesta u Saboru na temelju utvrđenih rezultata izbora, sukladno članku 40. ovoga Zakona, zastupnička mjesta do zajamčenog broja određuju se na temelju ukupnog broja glasova pojedine kandidacijske liste u svim izbornim jedinicama.

Zajamčena zastupnička mjesta osvaja ona kandidacijska lista srpske nacionalne manjine koja je ostvarila najveći broj glasova.

Ako je neka od lista srpske nacionalne manjine ostvarila pravo na jedno zastupničko mjesto u Saboru na temelju utvrđenih rezultata izbora, tri zajamčena zastupnička mjesta dobiva kandidacijska lista srpske nacionalne manjine koja je ostvarila najveći broj glasova u ostalim izbornim jedinicama.

Ako su liste srpske nacionalne manjine ostvarile pravo na dva zastupnička mjesta u Saboru na temelju utvrđenih rezultata izbora, dva zajamčena zastupnička mjesta dobiva kandidacijska lista srpske nacionalne manjine koja je ostvarila najveći broj glasova u ostalim izbornim jedinicama.“

Članak 11.

Članak 43. mijenja se i glasi:

„Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj na kandidacijskim listama predlažu najmanje šest a najviše četrnaest kandidata za zastupnika.“

Članak 12.

Članak 44. mijenja se i glasi:

„Zastupnici koji će biti izabrani s kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, utvrđuju se na sljedeći način:

Ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka kandidacijska lista (biračka masa liste) dijeli se s brojevima od 1 do zaključno 3, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata treći rezultat po redu jest zajednički djelitelj kojim se dijeli ukupan broj važećih glasova svake kandidacijske liste (biračka masa liste). Svaka kandidacijska lista dobit će onoliko od tri zastupnička mjesta koliko puta ukupni broj njezinih važećih glasova (biračka masa liste) sadrži zajednički djelitelj, uključujući i decimalne ostatke.“

Članak 13.

Članak 45. briše se.

Članak 14.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana njegove objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom propisuje se uz opće biračko pravo i posebno biračko pravo za nacionalne manjine koje u stanovništvu Republike Hrvatske sudjeluju s manje od 1,5% stanovništva. Ovo pravo temelji se na članku 19. stavak 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina („Narodne novine, broj 155/02, 47/10 i 80/10). S obzirom na predloženi novi stavak, postojeći stavak 2. postaje stavak 3.

Uz članak 2.

Ovim člankom postojeći članak 6. usklađen je s člankom 45. Ustava Republike Hrvatske.

Uz članak 3.

Ovim člankom postojeći članak 7. stavak 3. usklađen je sa člankom 45. stavak 4. Ustava Republike Hrvatske.

Uz članak 4.

Ovim člankom postojeći članak 8. usklađen je sa člankom 45. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske.

Uz članak 5.

Ovim člankom izmijenjen je stavak 2. članka 16. te dopunjen novim stavkom 3. radi usklađivanja sa člankom 19. stavak 2. i 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uz članak 6.

Ovim člankom postojeći članak 17. stavak 1. mijenja se u dijelu koji se odnosi na broj zastupnika pripadnika nacionalnih manjina u posebnoj izbornoj jedinici radi usklađivanja s člankom 19. stavak 3. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.

Uz članak 7.

Ovim člankom mijenja se članak 18. stavak 1. koji se odnosi na pravo predlaganja kandidata zastupnika nacionalnih manjina.

Uz članak 8.

U stavku 1. članka 27. brisane su udruge nacionalnih manjina jer sukladno odredbama Ustava i Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina nisu ovlašteni predlagatelji kandidata i kandidacijskih lista.

Uz članak 9.

Dopunom članka 38. novim stavkom propisuje se pravo srpske nacionalne manjine da svoje kandidacijske liste predlažu u svih deset izbornih jedinica s istim kandidatima na kandidacijskoj listi.

Uz članak 10.

Ovim člankom dodaje se iza članka 40. novi članak 40.a kojim se propisuje način određivanja zajamčenih zastupničkih mjesta za srpsku nacionalnu manjinu ako ista

nije dobila tri zastupnička mjesta u Hrvatskom saboru na temelju utvrđenih rezultata izbora.

Uz članak 11.

Ovim člankom mijenja se članak 43. te se za birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj predviđa da na kandidacijskim listama mogu predložiti najmanje 6 a najviše 14 kandidata za zastupnike.

Uz članak 12.

Ovim člankom mijenja se postojeći članak 44. te se propisuje načina izbora zastupnika koji će biti izabrani u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 13.

Ovim člankom brisan je članak 45. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor kao suvišan jer je člankom 45. stavak 2. Ustava Republike Hrvatske određen ukupni broj zastupnika koje biraju birači bez prebivališta u Republici Hrvatskoj.

Uz članak 14.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona.

VI. TEKST ODREDBI ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 4.

Zastupnike u Sabor biraju, na temelju općeg i jednakoga biračkog prava svi hrvatski državljani s navršениh 18 godina života, osim onih koji su pravomoćnom sudskom odlukom lišeni poslovne sposobnosti (u daljnjem tekstu: birači).

Za zastupnika može biti biran hrvatski državljаниn s navršениh 18 godina života.

Članak 6.

Izbori se provode na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske i u diplomatskokonzularnim predstavništvima Republike Hrvatske.

Članak 7.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj glasuju na biračkim mjestima na području Republike Hrvatske određenima prema njihovom prebivalištu.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan održavanja izbora zateknu se na službi u oružanim snagama Republike Hrvatske, birači koji se kao članovi posade pomorskih i riječnih brodova pod hrvatskom zastavom zateknu izvan njezinih granica, te birači lišeni slobode, glasuju na posebnim biračkim mjestima određenima u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a na dan izbora zateknu se izvan granica Republike Hrvatske glasuju u diplomatskokonzularnim predstavništvima Republike Hrvatske za zastupnike izborne jedinice prema svom prebivalištu na području Republike Hrvatske.

Članak 8.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj imaju pravo na zastupljenost u Saboru i biraju zastupnike prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 16.

Republika Hrvatska jamči pripadnicima nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj ostvarenje prava na zastupljenost u Saboru.

Pripadnici nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj imaju pravo birati osam zastupnika u Sabor koji se biraju u posebnoj izbornoj jedinici koju čini područje Republike Hrvatske.

Članak 17.

Pripadnici srpske nacionalne manjine biraju tri zastupnika u Sabor u skladu s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina.

Pripadnici mađarske nacionalne manjine biraju jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici talijanske nacionalne manjine biraju jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici češke i slovačke nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici austrijske, bugarske, njemačke, poljske, romske, rumunjske, rusinske, ruske, turske, ukrajinske, vlaške i židovske nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici albanske, bošnjačke, crnogorske, makedonske i slovenske nacionalne manjine biraju zajedno jednog zastupnika u Sabor.

Pripadnici nacionalnih manjina iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka uz kandidata za zastupnika predlažu i kandidata za njegova zamjenika koji se bira zajedno s njim.

Pripadnici nacionalnih manjina iz stavka 4., 5. i 6. ovoga članka predlažu samo kandidata za zastupnika, a njegovim zamjenikom postaje zastupnički kandidat koji je iza izabranog zastupnika dobio najviše glasova.

Članak 18.

Pravo predlaganja kandidata za zastupnike nacionalnih manjina i njihovih zamjenika imaju političke stranke, birači i udruge nacionalnih manjina.

Ukoliko kandidata za zastupnika nacionalnih manjina i njegovog zamjenika predlažu birači, za pravovaljanost kandidature potrebno je prikupiti 100 potpisa birača.

Članak 27.

Ako neki od kandidata na listama za izbor zastupnika u Sabor, odnosno kandidat ili zamjenik u izbornim jedinicama gdje se biraju zastupnici nacionalnih manjina umre u vremenu od dana objave liste kandidata, politička stranka, odnosno stranke ili udruge nacionalnih manjina koje su kandidirale dotičnog zastupnika mogu umjesto njega predložiti novog kandidata, odnosno zamjenika, bez posebnih uvjeta za valjanost kandidature propisanih ovim Zakonom, sve do 10 dana prije održavanja izbora.

Ako neki od kandidata na listama za izbor zastupnika u Sabor, umre nakon roka iz stavka 1. ovoga članka, na odgovarajući način primijenit će se odredba članka 12. ovoga Zakona.

Članak 38.

140 zastupnika u Sabor bira se tako da se područje Republike Hrvatske podijeli na deset izbornih jedinica, te se u svakoj izbornoj jedinici, na temelju lista, bira po 14 zastupnika.

Članak 40.

Broj zastupnika koji će biti izabran sa svake liste izborne jedinice utvrđuje se na sljedeći način:

Ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se s brojevima od 1 do zaključno 14, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, zastupnička mjesta osvajaju one liste na kojima se iskaže 14 brojčano najvećih rezultata uključujući decimalne ostatke. Svaka od tih lista dobiva onoliki broj zastupničkih mjesta u Saboru koliko je postigla pojedinačnih rezultata među 14 brojčano najvećih rezultata.

Članak 43.

Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj biraju zastupnike na temelju lista s po 14 kandidata u posebnoj izbornoj jedinici.

Članak 44.

Broj zastupnika koji će izabrati birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj u posebnoj izbornoj jedinici utvrđuje se na sljedeći način:

Ukupni broj važećih glasova birača u deset izbornih jedinica u Republici Hrvatskoj dijeli se sa 140 koliko se ukupno zastupnika bira u tim izbornim jedinicama. Dobivenim rezultatom (količnikom) dijeli se broj važećih glasova u posebnoj izbornoj jedinici. Rezultat koji se dobije jest broj zastupnika koji je izabran u posebnoj izbornoj jedinici. Ako rezultat nije cijeli broj, zaokružuje se na cijeli broj od 0,5 na više, a ispod 0,5 na niže.

Članak 45.

Ukupni broj zastupnika izabran od birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj u posebnoj izbornoj jedinici utvrđen prema članku 44. ovoga Zakona dijeli se između lista kandidiranih u toj izbornoj jedinici prema odredbama članka 40. do 42. ovoga Zakona.